

OECD *Multilingual Summaries*

Government at a Glance 2013

Summary in Czech

Celý text si můžete přečíst na adrese: 10.1787/gov_glance-2013-en

Pohled na státní správu v roce 2013

Přehled v českém jazyce

Finanční a hospodářská krize a její následky přiměly mnoho členských zemí OECD přikročit k realizaci plánů strukturálních změn, jež mají přinést ozdravení veřejných financí. Vlády však vzhledem k omezeným zdrojům nedokázaly dostatečně uspokojivě plnit stále rostoucí očekávání občanů, a ti k nim v mnoha případech ztratili důvěru. Důvěra občanů k národním vládám mezi lety 2007 a 2012 klesla v průměru ze 45 % na 40 %. Státní orgány proto nyní jen těžko získávají podporu pro nezbytné reformy.

Mají-li vlády i s omezenými prostředky, jež mají k dispozici, naplnit očekávání občanů, musí ke správě věcí veřejných zaujmout nový přístup. Měly by se zaměřit především na vytvoření strategické kapacity, silných institucí, zavedení účinných procesů a nástrojů a na jasně měřitelné výsledky. Ukazatele, jež zkoumá zpráva „Pohled na státní správu v roce 2013“, popisují, do jaké míry se členské země OECD kýženému stavu přibližují.

Klíčová zjištění

- **Státy se intenzivně snaží o finanční ozdravení, v oblasti správy veřejných financí před nimi však stále stojí řada úkolů.** Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) analyzovala, jaké zlepšení primárního salda by bylo zapotřebí, aby se hrubý veřejný dluh do roku 2030 snížil na 60 % HDP. Došla k závěru, že vzhledem k fiskální situaci v roce 2012 by měl hrubý domácí produkt zemí OECD stoupnout průměrně o 3 %. Některé členské země se však stále potýkají s nárůstem poměru veřejného dluhu vůči HDP a jejich výdaje v roce 2011 v průměru překročily příjmy. To lze zčásti vysvětlit náklady na balíčky pobídek a stagnací příjmů a také nárůstem výdajů souvisejících se stárnutím populace.
- **Státy přijímají nová rozpočtová opatření a vytvářejí nové správní instituce.** Změny ve struktuře ekonomické správy, které bylo nutné přijmout, když se ukázalo, že fiskální disciplínu nemohou zajistit stávající mechanismy, vyžadují zdokonalení aktuálně používaných nástrojů a zavedení nových strategií. Celých 97 % členských států OECD dnes například uplatňuje fiskální pravidla, přičemž průměrný počet fiskálních pravidel na stát oproti minulosti vzrostl. Osm států mezi lety 2009 a 2013 ustavilo nezávislé fiskální instituce, jejichž úkolem je prosazovat fiskální disciplínu, zpracovávat ekonomické informace a dohlížet na to, aby byly zdroje přidělovány tam, kde jsou nejprospěšnější.
- **Počet zaměstnanců ve státní správě zůstává dlouhodobě na stejné úrovni.** Počet zaměstnanců ve státní správě se mezi lety 2001 a 2011 nijak podstatně nezměnil. Státní zaměstnanci tvoří takřka 16 % všech pracujících. Vzhledem k průměrné výši státních výdajů, která se v roce 2011 vyšplhala na 45,4 % HDP, jde přitom o relativně nízké číslo. Z porovnání obou údajů je zřejmé, jak důležitou roli hraje využívání externích zdrojů. Několik členských zemí OECD do svého plánu na fiskální konsolidaci zařadilo dočasné ukončení nábory nových zaměstnanců a propuštění části zaměstnanců stávajících, nicméně snižování stavů státních úředníků se z dlouhodobého hlediska nejeví jako udržitelná strategie, protože požadavky občanů stále rostou.
- **Je zapotřebí zavést další mechanismy, jež pomohou vyrovnat zastoupení mužů a žen ve státní správě.** Státy uskutečnily řadu kroků, aby ženám a mužům zajistily rovné příležitosti v zaměstnání, například stanovily cíle pro nábor a povyšování a zavedly opatření, jež mají usnadnit skloubení pracovního a soukromého života. Ze statistik ovšem vyplývá, že ženy zastávají více než 50 % (v některých případech dokonce téměř 90 %) asistentických pozic, zatímco na vyšších postech mají mnohem menší zastoupení. K odstranění tohoto nepoměru může napomoci kupříkladu tvorba genderově citlivých rozpočtů (GRB, gender responsive budgeting), jež ve všech fázích rozpočtového cyklu zohledňují genderový aspekt. Tento přístup by měl pomoci eliminovat vydávání prostředků bez genderového rozlišení, definovat důsledky genderově nepoměrného přidělování prostředků, a díky tomu zefektivnit vládní programy. Pro genderově citlivé rozpočty se ale rozhodlo méně než 50 % členských zemí OECD.
- **Státy se naučily strategičtěji využívat veřejné zakázky.** Mnoho členských států OECD využívá inovativní nástroje pro zadávání veřejných zakázek. Pomáhají jim dosáhnout úspor z rozsahu (např. 94 % států využívá rámcové smlouvy), restrukturalizovat nákupní odbory, konsolidovat nákupy a uplatnit v procesu zadávání veřejných zakázek informační technologie (97 % států vyhlašuje veřejnou soutěž prostřednictvím elektronického systému). Řada zemí OECD také zásady zadávání veřejných zakázek uplatňuje nejen proto, aby získala cenově výhodné služby, ale i proto, že chce prosadit své další cíle, například podpořit inovace, udržitelný růst (73 % států propaguje tzv. zelené zakázky), malé a střední podniky (70 % států prosazuje využívání služeb malých a středních podniků) a také vytvoření rovných podmínek pro přístup k ekonomickým příležitostem.
- **Za klíčový nástroj pro řešení problémů se střetem zájmů se i nadále považuje zveřejňování informací o majetkových poměrech a soukromých zájmech veřejných činitelů.** Takřka všechny země vyžadují, aby veřejní činitelé veřejně přiznávali svůj majetek a zdroje příjmu. Pouze několik zemí však vyžaduje, aby informovali i o své předchozí kariéře a závazcích.
- **Roste význam zpřístupňování údajů státní správy (OGD, Open Government Data).** Pouze o něco více než polovina členských zemí OECD zatím přijala národní strategii zpřístupňování údajů státní správy občanům; 16 % zemí uvádí, že v tomto ohledu uplatňují zvláštní strategie pro jednotlivá ministerstva, a 28 % zemí má opatření jak pro celostátní úroveň, tak pro nižší správní celky. Pouze 4 % členských zemí nemají žádnou strategii zpřístupňování údajů státní správy. Zpřístupňování údajů státní správy směřuje především k větší transparentnosti a otevřenosti, k většímu využívání soukromého sektoru a k vytváření nových podniků. Státy si navíc velmi dobře

uvědomují potenciál zpřístupňování údajů státní správy. Jeho možný vliv na účast občanů ve veřejné diskusi a rozhodovacím procesu ale nyní nepatří k jejich hlavním prioritám.

- **Občané mají větší důvěru ke konkrétním veřejným službám, které využívají, než k národním vládám v abstraktní rovině.** Třebaže jejich důvěra k „vládě“ klesá, občané uvádějí, že jsou spokojeni s kvalitou služeb, které jim vlády poskytují. Místní policii například důvěřuje 72 % lidí. Téměř stejný podíl občanů je spokojen s dostupností kvalitní zdravotní péče a 66 % lidí vyjadřuje spokojenost se vzdělávacím systémem a úrovní škol ve svém městě či regionu. Průměrná míra spokojenosti občanů s veřejnými službami se během celosvětové finanční a hospodářské krize a následujícího období prakticky nezměnila.
- **Vlády členských států OECD kladou stále větší důraz na to, aby byly kvalitní veřejné statky a služby dostupné co nejširšímu okruhu občanů.** Mnoho zemí zavádí standardy kvality poskytování služeb a mechanismy umožňující měření hodnocení občanů a jeho zohledňování v celém procesu. Zpráva „Pohled na státní správu“ letos poprvé přináší srovnání čtyř aspektů kvality služeb – dostupnosti, rychlosti odezvy, spolehlivosti a spokojenosti občanů – nikoli pouze mezi jednotlivými zeměmi, ale také v klíčových oblastech veřejných služeb, tedy v oblasti vzdělávání, zdravotní péče, soudnictví a daňové správy.

© OECD

Tento přehled není oficiálním překladem OECD. OECD-oversettelse.

Reprodukce tohoto přehledu je povolena, jsou-li uvedena autorská práva OECD a název původní publikace.

Vícejazyčné přehledy jsou překlady výtahů z publikací OECD původně publikovaných v angličtině a francouzštině.

Jsou zdarma k dispozici v internetovém knihkupectví OECD www.oecd.org/bookshop

Další informace vám poskytne Odbor pro legislativu a překlady při OECD, Ředitelství pro veřejné záležitosti a komunikaci rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Navštivte naši internetovou stránku www.oecd.org/rights

[Přečtěte si na portálu OECD iLibrary plné znění anglické verze!!](#)

© OECD (2013), *Government at a Glance 2013*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/gov_glance-2013-en